

יום ה', ד' בשבט תשס"ב (17 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **ד' בשבט**, בשנת תשד"מ (1984-5744), יום פטירתו של ה"באבא סאלי" – ר' ישראל אבו-חצירא, מנהיגם הרוחני של יהודי מרוקו בישראל. איש מופת היה רבי ישראל, סיפורי מופת מופלאים נקשרו בשמו. חולים חשוכי מרפא נתרפאו על-ידו, עקרות נפקדו במאמרו. אולם, המופת האמיתי היה בעצם אישיותו, שהיתה בבחינת "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה".

[אור המוריה]

השבט אנו קוראים את פרשת "בא" [שמות י' 1 – י"ג 16], בה ה' מטיל את 3 המכות האחרונות על מצרים – **ארבה, חושך ומכת הבכורות** – לפני שפרעה נכנע והוכרח ל"הסכים" לדרישת הקב"ה להוצאת היהודים ממצרים. על הפסוקים, [שמות י"ב 3-4] **"דברו אל כל עדת ישראל לאמור בעשור לחודש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית. ואם ימעט הבית מהיות משה ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו במכסת נפשות איש לפי אכלו תכוסו על השה."**, אומר הר' ש"ר הירש: החוק, המעניק לאדם עצמאות, שוויון, חירות ורכוש, וכנגדו קשרי הדם והבחירה החפשית, המקבצים בני אדם ומפרידים אותם לפי בתים, הם הם הבסיס למדינת האלוקים. ברם, החוק הוא יסוד **מפריד**, המעמיד בני אדם ובתים על עצמם, ומבטיחם נגד פגיעה מצד אחרים. מהו אפוא ה**מלט**, המקריב בית אל בית, המצמיח במדינה היהודית את החברה מתוך המשפחה? הייתכן, ובדומה למערכות בונות-מדינה אחרות, אין מלט זה כי אם המצוקה, המחסור, חשבונה הקר של החולשה, התלות בעזרה, המצילה את היחיד מבדידות אנוכית, ומשתפים אותו בדאגה לזולת, מתוך הדאגה לעצמו?

אמנם מצוקה היא גם צורך, אבל אין אלה אלא מצוקת השפע, והצורך למילוי חובה. אימרה זו, **"ואם ימעט הבית וכו' "** בונה, אפוא, את המדינה היהודית: **לא העני זקוק לעשיר, כי אם העשיר זקוק לעני**. מי שביתו קטן מהכיל את הברכה אשר גמלוהו ה', יבקש משכנו להשאיל לו נפשות, להן יוכל להיטיב משפעו, ובהן יסתייע במילוי חובתו!! את העני יפרנס ה' גם באין עשיר. אך העשיר לא יוכל למלא את ייעוד חייו בלעדי העני. לא המצוקה כי אם תודעת החובה, ה"מצווה", תאחד במדינה היהודית, בית עם בית להיות לכלל-אומה. רק מתוך כלל-אומה מגובש זה, גדור ע"י "משפט" ומאוחד ע"י "צדקה", הולך ונרקם המבנה המדיני הרשמי על ראשיו, ויהיה לקהל עדת ישראל.

ובהקשר זה ...מעשה אבות סימן לבנים: מעשה בגבאי העיר ווילנא, שנמנו וגמרו להפחית לעניי המקום את המכסה המקובלת של "קמחא דפסחא" (=קמח של פסח לאפיית מצות ושאר מצרכי החג), עקב שנת בצורת שגרמה להאמרת מחירי התבואה בשווקים. כשנודע הדבר לגאון ר' אליהו (הגר"א), ציווה לזמן אליו את פרנסי העיר והגבאים הממונים על חלוקת מצרכי החג, ופתח עמהם בדברי תורה ובענייני החג העומד בפתח. תוך כדי שיחה, הצביע הגאון על הכתוב בפרשת "בא": **"שבעת ימים תאכל מצת ... מצות יאכל את שבעת הימים"**. [שמות י"ג 6 – 7] שאל הגאון את הפרנסים והגבאים שהסבו עימו: מדוע בפסוק ו' (הראשון) כתובה המילה "מצת" (מצות) בכתוב חסר (בלי ו'), ואילו בפסוק שלאחר מכן רשומה "מצות" בכתוב מלא? ובעוד המסובים במקום תוהים כיצד להשיב לגאון על שאלתו, המשיך ר' אליהו ואומר: בדין נאמר בתורה "תאכל מצת" בכתוב חסר; ולעומת זאת באה המצווה "מצות יאכל" בכתוב מלא. לומר לך: לעצמך ולביתך אתה רשאי להפחית ולצמצם, בהתאם להבנתך ולשיקולך

יום נעים ושבט שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 16⁴⁰

צאת השבת (ב"ש): 17³⁹

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של **בנו יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע** בתוך שאר חולי ישראל

יום ה', ד' בשבט תשס"ב (17 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

השונים; ואילו לאחרים, הנזקקים לתמיכתך ולעזרתך, אינך רשאי להפחית במשהו מן המקובל מימים ימימה....
[פרפראות לתורה]

יום נעים ושבט שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 16⁴⁰

צאת השבת (ב"ש): 17³⁹

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של בננו **יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע** בתוך שאר חולי ישראל